

Provinciale Staten van Zeeland

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Hedwigepolder (Natuurpakket Westerschelde, NPW)	52739		

Middelburg, 14 juli 2022

Geachte Staten,

In deze brief informeren wij u over drie onderwerpen. Dit zijn: onze juridische analyse, de brief van de Minister van Natuur & Stikstof aan de Tweede Kamer naar aanleiding van de (2^e) motie Beckerman inzake Hedwigepolder (Kamerstuk 28089 nr. 238), en de uitkomsten van het bestuurlijk overleg met de minister voor Natuur & Stikstof op 13 juli jl.

Juridische analyse

In uw vergadering van 24 juni jl. heeft u ons opgeroepen om een juridische analyse uit te voeren naar de mogelijkheid om op dit moment de ontpoldering niet in gang te zetten, nu er, aldus uw motie, nog geen inzicht is in de mogelijk ongelijke juridische status van land- en zeebodem en er geen duidelijkheid is over de invloed voor de volksgezondheid van de Zeeuwse bevolking langs de Westerschelde.

De juridische analyse is inmiddels afgerond en wordt voor u onder geheimhouding ter inzage gelegd. Wij vragen u om de geheimhouding van deze analyse te bekrachtigen (zie in de bijlage het Statenvoorstel hiertoe) omdat (een deel van) deze juridische analyse de financiële en economische belangen van de Provincie kan schaden. Om gelet op de motie u enige inhoud mee te geven ten behoeve van het openbare debat, geven we in deze brief de hoofdlijn en de conclusie mee.

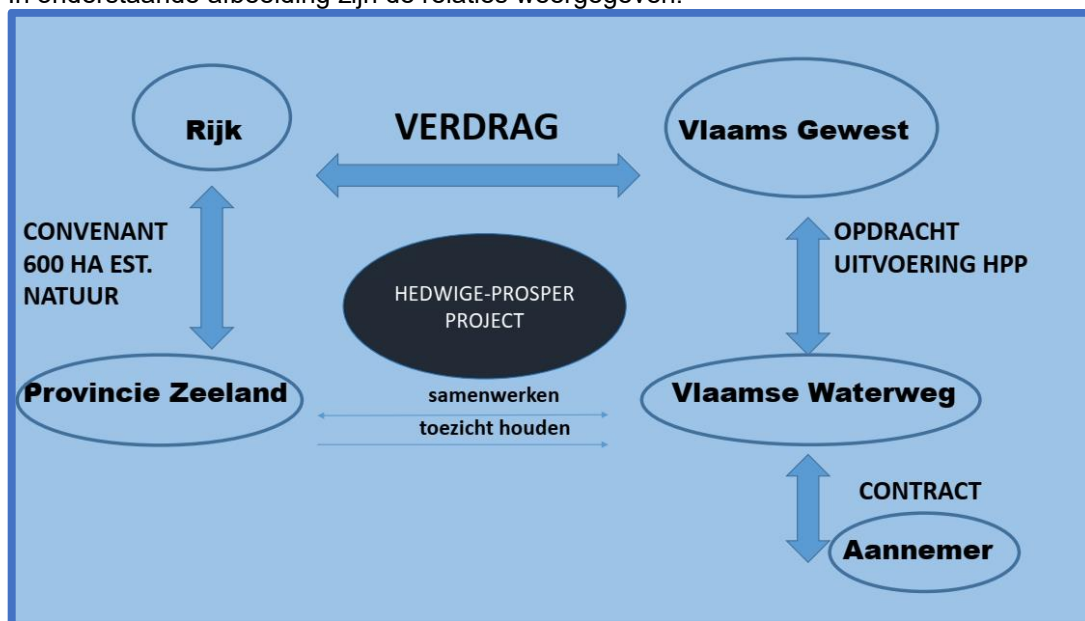
Voor een beoordeling van de mogelijkheden en onmogelijkheden die er zijn om het moment van ontpoldering juridisch gezien te kunnen beïnvloeden, is het van belang om de verschillende rollen die de Provincie in het Hedwigeproject heeft, in beeld te brengen.

De basis voor het Hedwigeproject is gelegd in het Verdrag tussen het Rijk en het Vlaams Gewest. De feitelijke voorbereiding en begeleiding van het Hedwigeproject aan Nederlandse zijde is middels het convenant bij de Provincie gelegd. Aan Vlaamse zijde is de uitvoering van het project neergelegd bij de Vlaamse Waterweg (opdracht), en heeft de Vlaamse Waterweg een contract gesloten met de aannemer die de feitelijke graafwerkzaamheden uitvoert.

Vanuit het convenant heeft de Provincie de rol van opdrachtnemer richting het Rijk waarbij de Provincie ervoor zorgt dat de geluiden uit de Zeeuwse samenleving goed gehoord worden in Den Haag en zo meewegen in de besluitvorming (rol van vertolker).

Daarnaast zorgen we ervoor dat er meerwaarde gecreëerd wordt voor de betrokken regio (Grenspark Groot Saeftinghe). Bij de begeleiding van het Hedwigeproject werkt de Provincie samen met de Vlaamse Waterweg en zorgt de Provincie in deze rol voor de afstemming met de bevoegde gezagen en de omgeving. Ook houdt de Provincie toezicht op de werken vanuit de ontgrondingenvergunning binnendijks (dit doet de RUD).

In onderstaande afbeelding zijn de relaties weergegeven.

* toezicht houden is niet het toezicht op het hele project, alleen voor wat betreft de door de Provincie verleende ontgrondingenvergunning binnendijks. Daarnaast zijn er nog het Rijksinpassingsplan en vijf andere vergunningen.

De conclusie van de juridische analyse is dat realistisch gezien juridische stappen niet kansrijk zijn, gelet op de rollen die de Provincie heeft in het Hedwigeproject. Er zijn geen onderzoeken of andere stukken waaruit blijkt dat het terugbrengen van eb en vloed in het Hedwigengebied onverantwoord is; uit de elf onderzoeken zoals ook opgesomd in de brief aan de Tweede Kamer van 20 juni jl., blijkt immers dat er géén beletselen zijn om het project volgens planning uit te voeren. Als er iets gewijzigd zou moeten worden in het Hedwigeproject, dan ligt dat in de verhouding tussen het Rijk en het Vlaams Gewest. Dit betekent dat de Provincie – los van de onrust en de zorgen in de Zeeuwse samenleving - geen onderzoeken of stukken heeft om een vordering tot uitstel te onderbouwen.

Standpunt van het Rijk naar aanleiding van de (2^e) motie Beckerman inzake Hedwigepolder

Bij brief d.d. 12 juli 2022 heeft de minister voor Natuur & Stikstof het standpunt van het Rijk naar aanleiding van de (2^e) motie Beckerman inzake de Hedwigepolder kenbaar gemaakt. In deze motie is de regering verzocht alsnog het deel van het dictum van de motie Beckerman-Hagen van 17 mei 2022 (Kamerstuk 30175, nr. 413) uit te voeren, waarin wordt verzocht eerst vast te stellen dat er geen negatieve effecten optreden voor natuurontwikkeling en een gezonde leefomgeving, en het afgraven van de zeedijk van de Hedwigepolder tot die tijd te pauseren.

U treft de brief van de minister voor Natuur & Stikstof als bijlage aan. In de brief concludeert de Minister voor Natuur & Stikstof, mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat, dat er geen verdere uitvoering is te geven aan de motie Beckerman. De minister voor Natuur & Stikstof laat daarom de werkzaamheden aan het afgraven van de zeedijk niet pauseren. Temeer omdat uitstel ook risico's met zich meebrengt (zie hiervoor verder de brief zelf).

Onze samenvatting van het bestuurlijk overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof op 13 juli 2022

Op 13 juli heeft het bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de minister voor Natuur & Stikstof, waarbij ook de burgemeester van Hulst aanwezig was.

In dit overleg heeft de minister een toelichting gegeven op de besluitvorming naar aanleiding van de twee moties Beckerman. De minister heeft geconcludeerd dat de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken geen aanleiding geven tot het pauseren van de werkzaamheden. Gelet hierop moeten we ons houden aan de afspraken die het Rijk hierover gemaakt heeft in het verdrag met Vlaanderen.

Van belang hierbij is dat het ongecontroleerd binnenkomen van het water vanaf de Vlaamse kant echt ongewenst is, omdat het werk aan de Nederlandse kant dan vanuit het water afgemaakt moet worden. Specifiek over het gezondheidsonderzoek is besproken dat dit onderzoek in de bredere context van PFAS geplaatst moet worden, en niet in een causaal verband staat tot het ontpolderen van de Hedwigepolder.

De minister vindt het daarnaast belangrijk dat we ons aan de afspraken met Vlaanderen houden. De minister gaf aan de Zeeuwse zorgen goed te begrijpen. Het Rijk houdt via monitoring in de gaten of de dalende trend zich voortzet en zal hierop indien nodig, actie nemen. Ook kijkt het Rijk of er schade verhaald kan worden op 3M.

Gedeputeerde Pijpelink heeft aangegeven dat het navolgbaar is hoe de minister tot haar oordeel gekomen is: de rapporten bieden volgens de minister geen aanknopingspunt om het anders te doen. Er blijven echter zorgen en aandachtspunten bestaan en daardoor is blijvend aandacht nodig via een proces gericht op het herstel van vertrouwen.

Er is veel vertrouwen in het werkplan dat door de PFAS-coördinatoren is opgesteld. De bronnenaanpak is ontzettend belangrijk om zo de dalende trend steeds verder te versterken. Op 29 augustus komt de minister voor een werkbezoek naar de streek. Er zijn nulmetingen gedaan in het grond- en oppervlaktewater in de Hedwigepolder en in de aangrenzende polder. Deze monitoring zal voor ten minste 10 jaar voortgezet worden, zodat eventuele doorsijpeleffecten snel onderkend kunnen worden. De minister heeft haar bereidheid uitgesproken om mee te gaan in dit proces van geruststelling en wil daaraan ook een bijdrage leveren. Ze is in dit kader bereid om concrete voorstellen in overweging te nemen.

Door de burgemeester van Hulst wordt naar aanleiding van het advies van de GGD gevraagd of een tegemoetkoming mogelijk is voor mensen die hun bloed willen laten onderzoeken, nu een landelijk onderzoek nog enige jaren op zich zal laten wachten. Wat doen we in de tussentijd om de mensen die dat willen, de mogelijkheid op een onderzoek te bieden? De minister heeft aangegeven dit verzoek te begrijpen maar aangegeven dat dit verzoek thuishoort in de brede context van PFAS in de omgeving. Ze zal dit verzoek dan ook doorgeleiden.

Gedeputeerde Pijpelink stelt drie vragen die zij meegekregen heeft.

1. Indien het in de toekomst nodig zou zijn om vanwege natuuronderhoud te baggeren, is er dan een kans dat het slib moet worden afgevoerd? Zo ja, wie draagt dan de kosten?
2. Lopen we risico dat de vervuiling in het slib zodanig veel PFAS opgeslagen raakt dat vis/garnalen te veel PFAS blijven binnen krijgen, waardoor eten later nog steeds ontraden moet worden?
3. Er wordt in de antwoordbrief aangegeven dat er geen aanwijzingen zijn dat via kwel PFAS in achterliggend (landbouw)gebied terecht zal komen. Op welke manier kunnen we landbouwers daarover meer garanties geven?

De schriftelijke beantwoording van deze vragen zal worden opgenomen in een bijlage bij het verslag van het bestuurlijk overleg. In een eerste mondelinge reactie kon de minister meegeven dat (1) de inrichting van het gebied dusdanig is dat er niet gebaggerd hoeft te worden. Mocht dit onverhoopt toch nodig zijn, dan zal het Rijk de kosten dragen (ervan uitgaande dat RWS eigenaar wordt);

(2) er straks niet gevestigd mag worden in het gebied. Uit het recente onderzoek van Wageningen Marine Research en Deltares blijkt dat kwaliteit van het slib beter is dan het oudere slib in de Westerschelde en

(3) via monitoring eventuele doorsijpeleffecten goed in de gaten gehouden worden.

Tijdens het overleg wordt tot slot geconcludeerd dat een goede samenwerking tussen gemeente, Provincie en Rijk ontzettend belangrijk is om tot herstel van vertrouwen te komen. Op 29 augustus tijdens het werkbezoek van de minister aan het Hedwigeproject en de streek zal hierover doorgesproken worden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.

Bijlage:

1. juridische analyse (Alleen voor PS onder geheimhouding ter inzage)
2. statenvoorstel tot bekrachtiging geheimhouding
3. brief minister voor Natuur & Stikstof aan de Tweede Kamer d.d. 12 juli jl.